

Door: Margriet Drijver, lid Raad van Commissarissen Stichting Woonconcept en trekker Actieteam Professionalisering Opdrachtgeverschap.

Dit artikel verscheen eerder in de e-NIEUWS van november 2014

Betrokkenheid interne toezicht bij professioneel opdrachtgeverschap

Er is voldoende aanleiding om de betrokkenheid van toezichthouders bij professioneel opdrachtgeverschap te versterken. Tussen de opdrachtgevende organisatie, in dit geval de corporatie, en de brede bouwkolom gaan grote bedragen om, worden langjarige verplichtingen aangegaan en grote risico's gelopen.

Ik durf bijvoorbeeld de stelling wel aan dat bij goed opdrachtgeverschap de onrendabele top niet langer nodig is. Immers, deskundigen gaan er van uit dat er tientallen procenten aan faalkosten in de keten zitten. De opdrachtgever is bij uitstek de partij die dit kan voorkomen.

Ook is mijn ervaring dat de verhouding tussen interne en externe kosten, zowel bij nieuwbouw als bij onderhoud en renovatie, onverantwoord scheef is ten faveure van de interne kosten. Het door Aedes geïntroduceerde Regisserend Opdrachtgeverschap kan hier veel in verbeteren.

Onder de vlag van de [Actieagenda Bouw](#) is het afgelopen jaar een Actieteam Professionalisering Opdrachtgeverschap aan de slag geweest. De droom van dit Actieteam is dat:

- het transactieproces tussen vraag en aanbod transparant wordt voor alle partijen en zo min mogelijk kosten met zich mee brengt;
- voor zowel de vraag- als de aanbods zijde van de markt inzichtelijk is welke nieuwe vormen van opdrachtgeverschap ontwikkeld en in de praktijk beproefd zijn;
- de praktijkervaringen met deze nieuwe vormen voor iedereen toegankelijk is en beschreven zijn op hun voor- en nadelen;
- faal- en transactiekosten aanzienlijk gereduceerd worden, innovaties gestimuleerd worden en professionals kunnen samenwerken zonder vast te lopen in processen en procedures;
- opdrachtgevers hun inkoopbeleid op basis van de nieuwste inzichten vormgeven en aan de markt bekend maken, zodat deze daar met het aanbod op kan inspelen. Hierbij komt ook aandacht voor geïntegreerde contracten en past performance;
- partijen, inclusief hun toezichthouders, de overtuiging hebben dat met deze nieuwe vormen van samenwerken de kwaliteit van het geleverde optimaal is, de prijs/kwaliteit-verhouding de toets der kritiek kan doorstaan en de gebruiker maximaal bediend wordt.

Interne en externe toezichthouders kunnen bij uitstek de ontwikkeling van professioneel opdrachtgeverschap stimuleren en toetsen. Denk aan de Raad van Commissarissen en de interne controlefunctie en externe accountant.

In haar zoektocht naar voorbeelden van professioneel opdrachtgeverschap constateerde het Actieteam dat veel vernieuwing plaatsvindt op projectniveau. Maar helaas stopt de vernieuwing daar meestal. Daarvoor zijn allerlei redenen op te noemen. Een daarvan is dat professioneel opdrachtgeverschap slechts een bescheiden plek krijgt in het geheel van organisatieontwikkeling.

Gaat u maar eens na hoe vaak u in de afgelopen periode met de bestuurder hebt gesproken over de rol van de corporatie als opdrachtgever. Weet u in welke mate de professionele opdrachtgeversrol op de agenda van het Bestuur staat? Kent u het door de organisatie gehanteerde aanbestedingsbeleid? Heeft u de externe accountant wel eens gevraagd onderzoek te doen naar de verhouding tussen interne en externe kosten in de bouwkolom? Heeft u in beeld welke bedragen jaarlijks omgaan in dit deel van de organisatie?

En, last but not least, ligt u wel eens wakker van de verspilling die in de bouwketen plaatsvindt en de omvang van de risico's die uw organisatie als opdrachtgever loopt?